

## MAKROEKONOMSKE PERFORMANSE CRNE GORE 2019. GODINE

Makroekonomske performanse Crne Gore tokom 2019. godine su bile povoljne. Procjenjuje se da je u prethodnoj godini ostvaren rast ekonomske aktivnosti od 3,6% pa je na kraju 2019. godine BDP per capita u Crnoj Gori iznosio 7.892€.

Kao i prethodne godine, i tokom 2019. godine, rast na tržištu osiguranja Crne Gore nadmašio je ekonomski rast privrede pa je, posljedično, povećano učešće premije osiguranja u strukturi BDP sa 1,86% na 1,93%.

BDP i tržište osiguranja - Crna Gora					
	2015	2016	2017	2018	2019
Stopa promjene BDP-a (%)	3,4%	2,9%	4,7%	5,1%	3,6%
BDP per capita	5,873€	6,352€	6,908€	7,495€	7,892€
Stopa promjene ukupne premije	6,2%	4,2%	2,0%	6,2%	9,1%
Promjene u premiji - neživotno (%)	6,9%	3,8%	1,7%	5,9%	8,4%
Promjene u premiji - životno (%)	2,9%	6,0%	3,4%	7,5%	12,5%
Udio premije u BDP-u	2,11%	2,03%	1,90%	1,86%	1,93%
Premija per capita	123.6€	128.8€	131.4€	139.6€	152.3€

2019. godina je bila izuzetno uspješna za crnogorsko tržište osiguranja.

Ukupna bruto premija u 2019. godini iznosila je 94,7 mil €, što je za 7,9 mil € više nego prethodne godine odnosno, iskazano relativnom mjerom, ostvaren je rast od 9,1%.

Ukupna bruto premija neživotnog osiguranja u 2019. godini je iznosila 77.6 mil € što predstavlja rast od 8,4% odnosno povećanje premije u apsolutnom iznosu od 6 mil €. Ostvarena stopa rasta tržišta je najveća tokom zadnjih 5 godina i takvom rezultatu su doprinijele gotovo sve vrste osiguranja. Pad zaključene premije (u apsolutnom iznosu od svega 47 hilj €) zabilježen je jedino kod osiguranja jemstva, osiguranja troškova pravne zaštite i drugih vrsta neživotnih osiguranja.

Ukupna bruto premija životnog osiguranja u 2019. godini je iznosila 17,1 mil € što predstavlja rast od 12,5% odnosno povećanje premije u apsolutnom

iznosu od 1,9 mil €. Rast ostvaren u ovom segmentu tržišta je značajno veći nego ranijih godina (prosječna stopa rasta tržišta životnog osiguranja, za period 2015-2018 godine, iznosila je 4,95%).

Promjena u obimu zaključene premije po vrstama osiguranja	2019. godina	
	Apsolutna promjena	Relativna promjena
Osiguranje od posljedica nezgode	+0,71 mil €	+6,6%
Zdravstveno osiguranje	+0,33 mil €	+13,8%
Osiguranje motornih vozila	+0,64 mil €	+10,2%
Osiguranje šinskih vozila	+0,06 mil €	+40,3%
Osiguranje vazduhoplova	+0,25 mil €	+116,2%
Osiguranje plovnih objekata	+0,15 mil €	+70,8%
Osiguranje robe u prevozu	+0,02 mil €	+4,4%
Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	+0,24 mil €	+7,8%
Ostala osiguranja imovine	+1,20 mil €	+17,2%
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	+1,29 mil €	+3,5%
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	+0,36 mil €	+66,8%
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata	+0,04 mil €	+15,1%
Osiguranje od opšte odgovornosti za štetu	+0,50 mil €	+31,2%
Osiguranje kredita	+0,07 mil €	+13,7%
Osiguranje jemstva	-0,01 mil €	-21,2%
Osiguranje finansijskih gubitaka	+0,04 mil €	+16,1%
Osiguranje troškova pravne zaštite	-0,001 mil €	-19,5%
Putno osiguranje	+0,13 mil €	+14,3%
Druge vrste neživotnih osiguranja	-0,033 mil €	-30,2%
<b>UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA</b>	<b>+6,0 mil €</b>	<b>+8,4%</b>
Osiguranje života	+1,75 mil €	+12,9%
Rentno osiguranje	+0,03 mil €	+60,7%
Dopunsko osiguranje lica uz osiguranje života	+0,12 mil €	+7,6%
Ostale vrste životnih osiguranja	0 mil €	-6,2%
<b>UKUPNO ŽIVOTNA OSIGURANJA</b>	<b>+1,90 mil €</b>	<b>+12,5%</b>
<b>UKUPNO</b>	<b>+7,9 mil €</b>	<b>+9,1%</b>

Uz respektabilne stope rasta ostvarene tokom 2019. godine, premija po stanovniku u Crnoj Gori je dostigla iznos od 152,3 € - od čega se 124,8 € odnosi na premiju neživotnog osiguranja a 27,5 € na premiju životnog osiguranja.

U strukturi ukupne premije, obavezno osiguranje autoodgovornosti i dalje predstavlja najznačajniju vrstu sa udjelom od 40,13% . Drugo po važnosti je životno osiguranje sa udjelom od 18,08%, a slijede ga osiguranje imovine (12,22%), osiguranje od posljedica nesrećnog slučaja (12,09%), kasko osiguranje motornih vozila (7,35%), zdravstveno osiguranje (2,86%) i osiguranje opšte odgovornosti (2,24%).

Ukupno riješene štete na tržištu Crne Gore u 2019. godini iznose 37,2 mil € što predstavlja pad od 4,84 mil € odnosno 11,5%.

Ukupno riješene štete iz osnova neživotnih osiguranja u 2019. godini iznose 30,4 mil € što predstavlja pad od 6,2 mil € odnosno 16,9%, a isto je posljedica isplate pojedinačne štete velikih razmjera tokom 2018. godine (preko 6 mil eura).

Ukupno riješene štete iz osnova životnih osiguranja u 2019 .godini iznose 6,8 mil € što predstavlja rast od 1,3 mil € odnosno 24,1% u odnosu na 2018. godinu.

Sektor osiguranja je u 2019. godini nastavio profitabilno poslovanje sa svih devet društava za osiguranje koja su ostvarila ukupnu neto dobit u visini od 8,3 mil € - od čega je 4,1 mil € generisano na tržištu neživotnog osiguranja a 4,2 mil € na tržištu životnog osiguranja.

Uz rast bruto premija tokom 2019. godine, tržište neživotnog osiguranja je ostvarilo rast neto dobiti od 0,3 mil €, dok je na tržištu životnih osiguranja generisana dobit koja je za 0,8 mil € viša nego 2018. godine.

Rezultati koji su ostvareni tokom 2019. godine su ohrabrujući i vjerujemo da će djelimično biti garant stabilnosti tržišta u narednom periodu - imajući u vidu nove izazove, u vezi sa epidemijom koronavirusa, koji ce nažalost još neko vrijeme destabilizovati privredu i posljedično tržište osiguranja.

*Boris Šaban*

*Udruženje - Nacionalni biro osiguravača Crne Gore*